

Celovita presoja vplivov na okolje: posodobitev Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta

Rudi Vončina

UVOD

Strateški dokumenti določajo dolgoročne cilje in usmeritve organizacije, lokalnih skupnosti ali države. Vključujejo načrte in strategije za doseganje teh ciljev skozi čas.

Celovita presoja vplivov na okolje (CPVO) je postopek, ki se uporablja za ocenjevanje potencialnih okoljskih vplivov, povezanih s predlaganimi strateškimi dokumenti, še preden se ti začnejo izvajati.

Vloga **CPVO** je ključna za prepoznavanje vplivov plana na okolje in vključevanje čim več predlogov deležnikov v proces priprave strateških dokumentov. V procesu **CPVO** se cilji in ukrepi plana prilagajajo mnenjem in predlogom deležnikov.

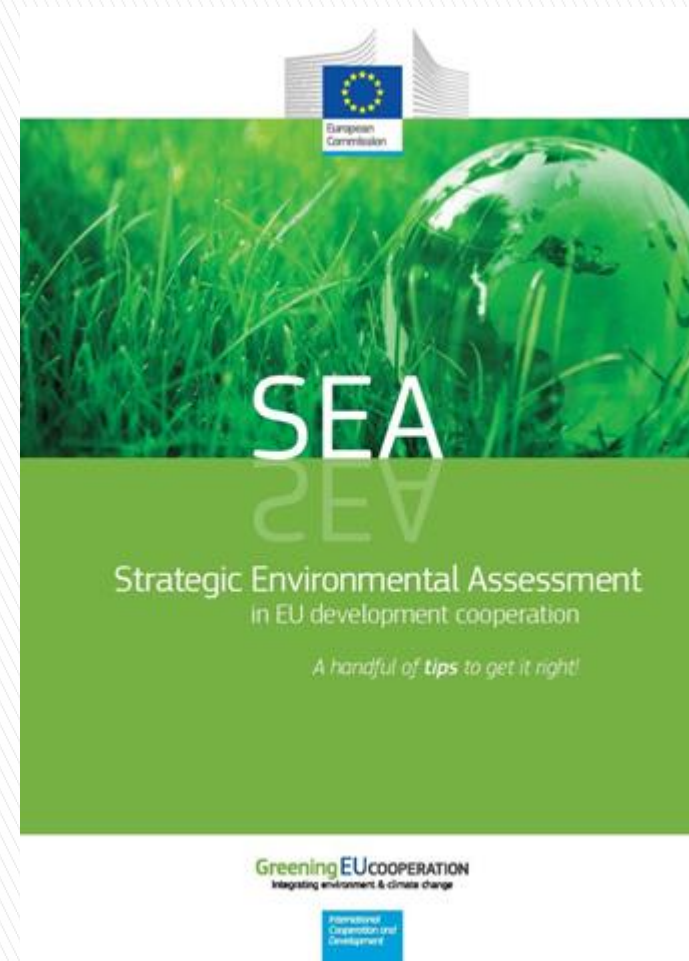
Postopek **CPVO** za **NEPN 2024** se je začel z izdajo odločbe o **CPVO**, dopis št. 35409–530/2022–2550–13, MOPE z dne 27. 9. 2022.

Namen tega postopka je vzpostaviti dialog med različnimi deležniki s ciljem povezovanja njihovih predlogov v plan in s tem doseganje širšega družbenega soglasja.

PROCES CPVO

Osnovne funkcije in cilji procesa CPVO vključujejo:

1. **Napovedovanje vplivov** (vsebinjenje)
2. **Alternativne rešitve** (vključitev mnenj deležnikov)
3. **Javna predstavitev** (družbeni diskurz)
4. **Izboljšave strateškega dokumenta** (opredelitev do predlogov in pobud)
5. **Odločitvena podlaga** (predlog strateškega dokumenta in okoljsko poročilo)
6. **Potrditev strateškega dokumenta** (ocena skladnosti s pravnim redom)

ČASOVNICA

Aktivnost	Obdobje
Podpis pogodbe	februar 2023
Začetno poročilo, vključno s komunikacijskim načrtom	marec 2023
Priprava internih okoljskih usmeritev	april 2023
Vsebinjenje	julij – september 2023
Spletna anketa	september 2023
Osnutek okoljskega poročila	oktober – december 2023
Interna delavnica z mnenjedajalci in interna delavnica z stranskimi udeleženci	januar 2024
Prejem mnenja in usklajevanje OP	januar – marec 2024
Izvedba javne razgrnitve in javne obravnave	april 2024
Odgovori na pripombe ter dopolnitev okoljskega poročila in plana	april – maj 2024
Potrditev plana	junij 2024

POTEK PRIPRAVE OP ZA NEPN 2024

Organizacija projekta

Začetno poročilo
21. 7. 2023

Interna priporočila o
zmanjšanju vpliva prvega
predloga posodobitve
NEPN 2024 na okolje
20. 7. 2023

Osnutek OP

Vsebinjenje
25. 9. 2023
29. 9. 2023
30.10. 2023

Osnutek OP
14. 12. 2023

Dopolnitev osnutka OP
19. 2. 2024

Končni OP

Javna predstavitev in
sprejemanje mnenj in
predlogov

OP z upoštevanjem
mnenj in predlogov
javnosti

Dopolnitev OP z
upoštevanjem mnenj in
predlogov MOPE

A sunset scene with a bright sun low on the horizon, casting a warm orange and yellow glow across the sky. The sky is filled with soft, wispy clouds. In the background, a range of dark, silhouetted mountains is visible. The foreground shows a calm body of water reflecting the colors of the sunset.

*“V premogu, pa tudi v mineralnem olju, je obilo starodavne sončne energije.
Ta energija pa jima ne doteka več.*

*Premogovniki in petrolejski vrelci so energijski prihranki, nekakšne energijske hranilnične vloge skrbnega sonca,
ki je zavarovalo človeštvo pred morebitnimi energijskimi stiskami.*

*Človeško gospodarstvo bi moralo nedvoumno prvenstveno izkoriščati trajne, tekoče energijske dohodke,
po prihrankih pa bi smelo posegati le v nujnih primerih.”*

(Milan Vidmar, 1947)

OKOLJSKI CILJI

1. Blaženje podnebnih sprememb
2. Prilagajanje podnebnim spremembam
3. Zdravo življenje
4. Preprečitev in obvladovanje okoljskih in večjih nesreč
5. Trajnostno upravljanje naravnih virov
6. Ohranjena narava
7. Celostno ohranjanje kulturne dediščine
8. Ohranjena krajina
9. Pravični razvoj za zagotavljanje trajnostnega gospodarskega in družbenega razvoja

VREDNOTENJE VPLIVOV IZVEDBE NEPN NA OKOLJSKE CILJE

1. Blaženje podnebnih sprememb

		Scenarij				
		OU	DU		DU-promet	
		OU	DU-OVE	DU-JE	DU(UP)-OVE	DU(UP)-JE
1.1	Povečane koristi energetske učinkovitosti in zmanjšanje rabe končne energije	D	B	B	B	B
1.2	Povečana raba energije iz obnovljivih virov in električne energije za popolno razogljčenje oskrbe EU z energijo do 2050	D	B	B	B	B
1.3	Neto ničelne emisije toplogrednih plinov pred letom 2050	D	A	A	A	A
1.4	Izboljšana mobilnost ob hkratnem zmanjšanju rabe energije v prometu	OU: C	DU-HIP: B	DU-UP: B	B	B
1.5	Izkoriščene vse prednosti biogospodarstva in ustvarjeni bistveni ponori ogljika	C	C	C	C	C

2. Prilagajanje podnebnim spremembam

		Scenarij				
		OU	DU		DU-promet	
		OU	DU-OVE	DU-JE	DU(UP)-OVE	DU(UP)-JE
2.1	Zmanjšana ranljivost in povečana odpornostna vplive podnebnih sprememb	C	C	C	C	C

3. Zdravo življenje

		Scenarij				
		OU	DU		DU-promet	
		OU	DU-OVE	DU-JE	DU(UP)-OVE	DU(UP)-JE
3.1	Zmanjšana ranljivost in povečana odpornostna vplive podnebnih sprememb	C	C	C	C	C
3.2	Zmanjšani vpliv elektromagnetnega sevanja na naravno in bivalno okolje	C	C	C	C	C
3.3	Zmanjšana obremenitev okolja s hrupom in ohranjena mirna območja v naravnem in urbanem okolju ter zmanjšano število prebivalcev, ki so čezmerno obremenjeni s hrupom	C	C	C	C	C
3.4	Zagotovljena oskrba prebivalcev s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo v zadostnih količinah	C	C	C	C	C
3.5	Zmanjšane emisije na vplivnih in prispevnih območjih kopalnih voda na površinskih vodah	B	B	B	B	B
3.6	Zmanjšana količina odpadkov in povečane količine njihove ponovne uporabe	B	B	B	B	B

4. Preprečitev in obvladovanje okoljskih in večjih nesreč

		Scenarij				
		OU	DU		DU-promet	
		OU	DU-OVE	DU-JE	DU(UP)-OVE	DU(UP)-JE
4.1	Preprečevanje okoljskih in večjih nesreč ter omejitev njihovih posledic	C	C	C	C	C

5. Trajnostno upravljanje naravnih virov

		Scenarij				
		OU	DU		DU-promet	
		OU	DU-OVE	DU-JE	DU(UP)-OVE	DU(UP)-JE
5.1	Dobro stanje površinskih in podzemnih voda	C	C	C	C	C
5.2	Trajnostno upravljanje s tlemi, kmetijskimi zemljišči in gozdom	C	C	C	C	C
5.3	Zmanjšan ekološki odtis	D	B	B	B	B

6. Ohranjena narava

		Scenarij				
		OU	DU		DU-promet	
		OU	DU-OVE	DU-JE	DU(UP)-OVE	DU(UP)-JE
6.1	Ohranjena biotska raznovrstnost zunaj območij z naravovarstvenim statusom	C	C	C	C	C
6.2	Ohranjena območja z naravovarstvenim statusom	C	C	C	C	C

7. Celostno ohranjanje kulturne dediščine

		Scenarij				
		OU	DU		DU-promet	
		OU	DU-OVE	DU-JE	DU(UP)-OVE	DU(UP)-JE
7.1	Celostno ohranjanje kulturne dediščine, vključno z vplivnimi območji in arheološkimi ostalinami	C	C	C	C	C

8. Ohranjena krajina

		Scenarij				
		OU	DU		DU-promet	
		OU	DU-OVE	DU-JE	DU(UP)-OVE	DU(UP)-JE
7.1	Ohranjeno stanje izjemnih krajin, območij nacionalne prepoznavnosti ter prepoznavnih in tipoloških značilnosti krajin	C	C	C	C	C

9. Pravični razvoj za zagotavljanje trajnostnega gospodarskega in družbenega razvoja

		Scenarij				
		OU	DU		DU-promet	
		OU	DU-OVE	DU-JE	DU(UP)-OVE	DU(UP)-JE
9.1	Stabilno, konkurenčno in krožno gospodarstvo	D	A	B	A	B
9.2	Razvita ustrezna infrastruktura pametnih omrežij in medsebojne povezave	A	A	A	A	A
9.3	Vpliv opuščanja fosilnih goriv in prestrukturiranja gospodarstva na blaginjo prebivalstva v skladu s pravičnim prehodom	C	C	C	C	C
9.4	Zmanjševanje energetske in prevozne revščine	B	B	B	B	B
9.5	Podnebna in energetska pismenost	A	A	A	A	A

